

Marinella Špeglič

»**Ambrt je bvo**« je bila vodilna misel **9. doživljajskega tabora**, ki smo se ga udeležili v začetku junija letos. Udeležilo se ga je **26 oseb iz petih skupin** starih ljudi za samopomoč s Koroške. **Organizator tabora je bilo Medgeneracijsko društvo LUČKA, Koroška.**

Tabor je tokrat že tretjič potekal v Veržeju, kjer smo bili teden dni gostje v Penzionu Mavrica pri naših prijateljih salezijancih.

Bili smo toplo sprejeti in na vsakem koraku smo občutili, da se gostitelji trudijo, da bi nam bilo čim lepše. In res nam je bilo. **Občutek, kot da si doma, kjer se počutiš varno, sprejeto, je res dober in za stare ljudi nadvse pomemben.**

V vlogi organizatorke in vodje tabora sem se letos preizkušala že šestič. Nekdo bi morda mislil, da je to rutinsko delo, a bi se zmotil. Vedno znova sem postavljena v drugo situacijo, ki zahteva svoj čas, nove priprave, novo odgovornost. Tudi letos je bilo tako.

Lagala bi, če bi sedaj, ko je zastavljeni projekt že za nami, rekla, da je bilo vse optimalno; še zlasti ker sem imela le tri tedne časa za pripravo vseh aktivnosti, ki jih zahteva tak projekt.

Na žalost ali pa tudi na veselje sem po naravi človek, ki se loti dela skrajno odgovorno. Za tak pristop pa potrebuješ čas in ekipo ljudi, s katerimi se začutiš, si zaupaš in si na isti »valovni dolžini«.

Ko so bili za mano že vsi dogovori z ljudmi, ki so bili kakor koli vpleteni v izvedbo našega tabora, in je bilo že vse na papirju – tik pred odhodom v Veržej, sem se skoraj zlomila.

Službene obveznosti, prostovoljstvo – vsega je bilo preveč.

Imela sem dve voditeljici, moji desni roki. **Manjkala mi je še tretja voditeljica.** Kaj storiti? **Zame je bil to velik problem in osebna stiska.**

Na tem mestu se **želim zahvaliti moji dragi Sonji TIRŠEK, direktorici na Centru za socialno delo Ravne**, kjer sem zaposlena, **da je prepoznala mojo veliko stisko in mi zadnji dan ponudila pomoč delavke iz javnega dela na CSD, Majde Potočnik.** Z dragocenimi izkušnjami, ki si jih je pridobila na CSD Ravne v okviru psihosocialne pomoči družinam, **se je Majda v vlogi prostovoljke na taboru več kot odlično izkazala.** Bila je naša mravljica, pripravljena priskočiti na pomoč povsod in vsakomur. **HVALA, Majda!**

Letos je bila za vse na taboru nova izkušnja ta, da smo izvedli dve večji delavnici za udeležence v sodelovanju z zunanjimi sodelavci iz Centra DUO. Gre za Center domače in umetnostne obrti v Veržeju, ki deluje kot regijski rokodelski center in skrbi za promocijo in ohranjanje kulturne dediščine rokodelstva v SV Sloveniji. V okviru tega Centra skrbijo za izobraževanje in usposabljanje ljudi za različne poklice rokodelskih veščin.

Naši udeleženci tabora so se preizkusili v lončarstvu in oblikovanju gline ter v pletenju izdelkov iz slame. Povem vam, ni bilo enostavno... Ko nekaj že skoraj nastane..., potem pa en sam nepravilen gib prstov, roke – pa vse uničiš... Potem žalost, ker ti ni uspelo, in besede: »Ne znam. Ne morem. Raje kar grem. Sram me je...«

Pa te voditeljica pokliče nazaj, te vzpodbuja: »Daj, še enkrat poskusi. Ti bom pomagala.« In ugotoviš, da je tudi pri navidez enostavnih delih potrebna vztrajnost in določena kilometrina, da NEKAJ nastane, občutek nemoči in neznanja počasi izgine.

In res, na koncu po treh in več urah ustvarjanja, smo vsi prišli do svojih izdelkov.

Že res, **DOŽNJEKA**, ki predstavlja vrhunec ustvarjalnosti domačega pletarstva v Prekmurju (gre za ročno spleten lesteneč), ne bomo nikoli obvladali, **znamo pa splesti SRCE, ki ima za ljudi prav poseben pomen.**

HVALA Urši Ambrož in Ivanu Kuharju za njuno potrpežljivost in vodenje v lončarski delavnici in **HVALA Ivanu Žižku iz Lipovcev** za učenje prvih korakov v pletenju slame.

Mimo pogovornih tem, ki so bile naravnane na spomine in doživetja iz preteklosti in jih je pred leti v knjigi **Bajže s Koroške** zapisala upokojena učiteljica iz Črne Marta Repanšek, ne moremo. **Vodilno misel iz tabora »Ambrt je bvo« smo povzeli iz omenjene knjige.**

Ugotovitve današnjega časa, kako hitro se vse odvija, s kakšno hitrostjo drvimo skozi tehnološko vedno bolj industrializirani svet, nam je vrnitev v čas našega otroštva in mladosti dopuščala pogovarjati se, razmišljati o takratnih verovanjih ljudi v vsemogočna huda bitja, o vražah, o cahnih, o pripovedih, ki so bili med ljudmi zelo živo zakoreninjeni v njihov vsakdan in so vanje verjeli.

O vsem tem smo spregovorili v skupinah na taboru. Spomini so oživel in ne boste verjeli, tudi »cahn« je bil in »strašivo« je. Pa o tem kdaj drugič.

V posebno čast si štejem tudi povabilo na otvoritev Ekomuzeja, ki so ga kot pomembno pridobitev za kraj in širšo okolico dne 9. junija 2011 predali namenu. Tega poznega popoldneva smo se družili s krajani Veržeja, predstavniki občine, dr. Dejanom Židanom - ministrom za kmetijstvo, z učenci OŠ Veržej, mnogimi donatorji, ki so prispevali svoj delež h končni podobi tega muzeja, kjer je prikazana rokodelska dediščina celotnega dela SV Slovenije.

Vsega se niti nisem lotila zapisati v tem uvodnem članku. Veliko stvari se je dogajalo. Vsak udeleženec je dneve doživel na svoj način, vsak ima svoje spomine na tabor. Nekaj tega smo zapisali, naredili fotografije in ustvarili novo številko revije ODSEVI.

Če smo odhajali domov zadovoljni, nasmejani, obogateni s prijateljskimi vezmi, potem lahko voditeljice sklepamo, da je bilo naše delo dobro opravljeno in je bil poplačan ves trud, ki smo ga prostovoljno vložile v ta projekt. In čez mnoga leta bomo lahko ponovno zapisale: »Ambrt je bvo – tam v Veržeju, kjer so doma štoklje in dobri ljudje.«

Poldika Šegel

TA TEDEN TAKO PAŠE

Kako starejši sprejemamo tabore Medgeneracijskega društva LUČKA

V tem letu je za mano že peti tabor MD LUČKA, Koroška. V vseh letih sem bila voditeljica skupin, zato že lahko govorim o izkušnjah, vtisih, spoznanjih, čustvih, ki so rezultat teh srečanj.

Kot specialni pedagog sem imela mnogo možnosti izobraževanja v tehnikah skupinskih terapij, poglobljanja v samo sebe, razčlenjevanja osebnega potenciala, odnosov do sebe in drugih, učenja medosebnih odnosov, verbalne in telesne komunikacije. Priznati moram, da sem zelo rada sprejemala vsa znanja in da mi ni bilo težko obiskovati seminarjev in predavanj z različnih področij. Velikokrat je bilo treba pred vsemi razgaliti svojo notranjost. Ni bilo lahko, ker vsi ljudje nosimo v sebi kotiček, ki je samo naš in vanj ne sme stopiti nihče. Po vsakem »seciranju« so se me lotevali strašni občutki; najprej presenečenje, sram, nejevera, počasno sprejemanje, dojemanje, spoznanje in nazadnje občutek sprejetja in odrešitve. Iz vseh teh faz sem izšla izpopolnjena, samozavestnejša in z boljšo samopodobo. Veliko bolj sem razumela katarzo in ojačala lastno identiteto.

Nekaj podobnega doživljam na taborih, le da takrat doživljam to podeseterjeno, tudi za vseh deset drugih ljudi, ki jih vodim v skupini čez teden.

Vem, kako se ljudje odpravljamo za dalj časa od doma: kako nam je žal, da smo se odločili za ta presneti tabor. Mar bi bil/-a doma, lepo »za zapečkom«, skrit/-a pred pogledi drugih, nihče ne bi drezal v nikogar... To je kriza, ki mine že takoj, ko se srečamo na avtobusni postaji. Pojavi se pričakovanje, veselje, da smo med prijatelji, v pozabo potisnemo domače skrbi, tegobe, ki nas že dajejo, in začutimo svobodo ob dejstvu, da se bomo ves teden posvečali le sebi in prijateljem.

Najtežje je prvi dan - potovanje, nastanitev, spoznavanje in prilagajanje novemu okolju, ljudem, seznanitev s programom. Vse to nas nekoliko vznemirja. Ko se ob zajtrku začne drugi dan in si povemo, kako smo spali, kakšna je postelja, kako nam paše ta mehki prekmurski zrak, kako poživljajoča je jutranja telovadba, smo že »v zaključni zabavi«, kjer pesem preglasi klepet in ob skupno zapeti »Pri nas na Koroškem« končamo teden. Misli že poletijo domov, vsi pa ugotavljamo, da vse prezgodaj odhajamo, mnogi moledujejo, da podaljšamo naše druženje še za nekaj dni, da nismo končali začetega in da si moramo še tooooliko povedati.

Res se težko poslavljamo, ampak vsega lepega je enkrat konec, radi rečemo ljudje. Naslednje leto pa na ponovno svidenje.

Da je druženje vse bolj pomembno, slišimo z vseh strani. Ljudje smo socialna bitja in potrebujemo sočloveka, potrebujemo pogovor in stike z okoljem, z naravo in vsem živim okrog nas. Ko se postaramo, je teh druženj vse manj. Tudi smrt partnerja povzroči, da imamo precej manj priložnosti za pogovore.

Tabori s svojimi pogovornimi temami vzpodbujajo pozitivno razmišljanje in nakazujejo način vzpodbudnega življenja v starosti. Postajajo vse pogostejša in prijetna oblika druženj, saj za mnoge pomenijo edino obliko sprostitve, kjer je združeno mnogo stvari, prilagojenih starejšim ljudem.

Ob zaključku tabora poskušam prisluhniti ljudem, ko izražajo vtise in se med seboj pogovarjajo o uspešnosti oz. neuspešnosti enotedenskega druženja. **Povedati moram, da nisem naletela na negativne vtise. Vsi udeleženci odhajajo zadovoljni, polni najlepših besed in nekaj tega povzemam :**

- »Prehitro je minilo.«
- »Še nikomur nisem tega povedala.«
- »Presenečena sem nad samo sabo, da mi je to uspelo.«
- »Do danes nisem poznala svoje prijateljice in njenega mnenja o tem.«
- »Tako prijetno sem utrujena, vznemirjena in polna nečesa novega.«
- »Tako prešerno se že dolgo nisem nasmejala.«
- »Takoj jutri bom spremenila svoj ustaljeni način življenja.«
- »Drugo leto spet pridem.«
- »Ta teden mi tako paše.«

Vse te besede so nagrada za voditeljice, ki kljub utrujenosti priznamo, da je bilo tudi nam zelo lepo z njimi in da drugo leto zagotovo pridemo tudi me.

Vladka Kozovinc

VSE DNI SMO SE DRUŽILI

Vsako leto komaj čakam, da grem na tabor. Rada se kopam in se družim z ljudmi, ki ne živijo v Domu starejših, kjer živim sama.

Letos smo delali kot lončarji v Prekmurju. Naredila sem posodico za bonbone. Morala se je sušiti. Čez dva dni sem jo pobarvala in spet se je sušila. Potem smo jo potopili v glazuro in šla je v peč na visoko temperaturo.

S slamo je bilo treba delati previdno in natančno, da se ni zlomila. Pomagala mi je Majda.

Za skupino sem tekmovala v igri »hitra hoja z balonom med nogami«. Moja skupina je navijala zame. Ni bilo enostavno. Prehitela sta me Ivan in Marjan.

Veliko smo se pogovarjali o zgodbah iz knjige Bajže s Koroške. Naš dan se je navadno začel z jutranjo mašo in jutranjo telovadbo. Po zajtrku smo šli v manjše skupine na pogovore. Med odmori in po kopianju nam je Majda skuhala kavo. S seboj smo imeli veliko peciva, jabolka in sokove.

Hodili smo pod češnje in na sladoleđ. Vse dni smo se družili in bili povezani. Zvečer smo plesali, peli, se zabavali in si pripovedovali šale.

Zadnji večer smo dobili potrdila za sodelovanje na taboru in darila za sodelovanje v igrah. Bilo mi je enkratno.

Kristina Svetina

USPELO MI JE

Sem stanovalka v Domu starejših na Fari. Tam živim že tretje leto. Lani sem bila prvič na taboru v Veržeju. Tudi letos sem z veseljem sprejela odločitev. Zopet sem bila v sobi z Vladko, ki tudi živi v DS na Prevaljah.

Zelo sem vesela, ker mi je uspelo narediti iz gline manjšo posodico. Vrtela sem vreteno in z rokami oblikovala glino. Uspelo mi je; vsem pa ni. Voditeljice in Urša, ki je vse skupaj vodila, so me pohvalile.

Pletenje slame se mi je zdelo težje. Saj sem se trudila, vendar sem kar odpovedala, ko sem vse skupaj »zamočila«. Če sem samo eno slamico obrnila narobe, že ni bilo prav. Morala sem vse razdreti in ponovno pletiti. Pomagala sta mi Majda in Mirko.

V skupini sem bila pri Marinelli. Tako z občutkom nam je brala narečne zgodbe, da smo jo z veseljem poslušali. Spominjam se, ko sem bila še otrok, da so starejši večkrat pripovedovali, da v gozdu straši. Mogoče zato, da otroci ne bi hodili tja sami in se zgubili. Ne vem!?

Tudi meni je bilo na taboru lepo. Pili smo kavico in jedli zraven pecivo. Vsak dan smo se kopal. Bazena nikoli nisem izpustila. Hrana je bila na izbiro in vse je bilo dobro.

Za našo skupino sem tekmovala v vrtenju hula-hopa. Okrog telesa vrteti mi ni šlo, na roki pa sem ga dobro vrtela.

Teden mi je hitro minil in že je prišel po nas avtobus in smo morali nazaj domov.

Jože Ploj

KONEC JE BIL SREČEN

Letos sem se drugič udeležil tabora v Veržeju. Počutil sem se domače, saj sem že vedel, kje je kak prostor v Marianišču, pa tudi moje zdravstveno počutje je bilo letos boljše kot lani.

Lani sem bil sam v sobi. Letos pa sem bil skupaj z Mirkom, ki je tudi stanovalec DS na Prevaljah.

Mirko rad poje in igra na harmoniko in kitaro. Vsak dan nam je pel in igral. Večkrat je potegnil mehe tudi v sobi ali po kosilu, ko smo bili prosti. Rad sem ga poslušal. Tudi plesal sem z Marinello.

Letos sem se več kopal. Enkrat pa sem na bazenu izgubil brisačo in bele adidas copate. Nisem se mogel spomniti, kje sem vse skupaj odložil. Prijazni čuvaji na bazenu so mi dali natikače, ki pa so bili za najmanj tri številke preveliki, da sem lahko prišel do Marianišča.

Voditeljice so dva dni iskale moje stvari. No, na koncu so se našli natikači temne barve in brisača. Oboje je bilo moje.

Ne vem, kateri zlodej se je vmešal, da sem govoril, da pogrešam bele adidas copate.

Mogoče sem pozabil zato, ker smo se v skupini pogovarjali o cahnih in takih nenavadnih rečeh, pa je to vplivalo name. Res ne vem.

Hvala bogu, da se je na koncu vse srečno izteklo.

Elizabeta Murko

NA ENO STRAN JE ŠE ŠLO, NAZAJ PA....

Ko sta me voditeljici Poldika in Marinella nagovarjali, naj kaj napišem o počutju na taboru, najprej nisem vedela, kaj napisati. Vse je bilo super in vse, kar smo počeli, mi bo ostalo v lepem spominu. Rada se družim z ljudmi iz različnih okolij in rada se učim. Na taboru smo ustvarjali z glino in pletli košarice, kar je bilo zame nekaj novega. Čeprav sem se v mlajših letih veliko ukvarjala s šivanjem in sem bila ročno spretna, sem morala vložiti veliko potrpljenja, da sem prišla do zelenih izdelkov. Tekmovala sem v paru z Danico v igri »hoja z balonom«, ki je bil velik za pol mene. Na eno stran je še šlo, nazaj pa je bila Danica prehitra; mene je spodneslo, ker sem se preveč naslanjala na balon in sem padla. Vsi so se prestrašili, a na srečo ni bilo nič hudega. Na kopanje sem se vozila. En popoldan sem izpustila kopanje, ker sem imela prebavne težave in sem raje počivala v sobi. Do večera sem se popravila, tako da sem lahko šla na družabni večer. Šli smo se »tihan telefon«, kjer smo se tako nasmejali, saj zadnji nikoli ni povedal tega, kar je povedala prva oseba.

Pri igrah so nas gostitelji včasih opazovali in tudi kaj fotografirali. Bili so navdušeni nad nami, ko so videli, kako smo sproščeni in se imamo lepo.

V Veržeju je okolje, ki name deluje pozitivno in tudi druge moje prijateljice povedo, da se na taboru v Veržeju dobro počutijo. Vsem, ki se takih taborov še niste udeležili, priporočam, da se naslednjič prijavite. Upam, da bom tudi sama še lahko šla.

Angela Senica

VODITELJICE SO ME RAZUMELE

Pred leti sem že bila na taborih LUČKE, potem se je moje zdravstveno stanje poslabšalo in se taborov nisem mogla udeležiti. Letos sem zopet šla. Srečna sem bila, ker sem imela svojo sobo. Prosila sem zanjo zaradi bolezni. Soba je bila velika, lepo opremljena in čista. Lahko sem gledala tudi TV, kadar sem bila v sobi. Čez dan sem večkrat počivala, ker se hitro utrudim. Voditeljice so me razumele. Ponoči sem dobro spala in jutro, ko sem se prebudila, so bila lepa. Rada sem obiskovala mašo. Zdi se mi, da smo bili vsi na taboru bolj živahni, igrivi in dobro razpoloženi. S češnjami smo vsaki dan polnili naše trebuščke, jedli dobrote, ki smo jih prinesli s seboj od doma (piškote, potice), nikoli nam ni bilo dolgčas. Kosila so bila obilna in hrana raznovrstna. Lahko si si vzela, kar te je bila volja.

Kadar sem šla na kopanje, sem potrebovala pomoč medicinske sestre. V tej vlogi je bila Majda, ki mi je s posebnim vodoodpornim materialom previla odprto rano na nogi. Majda nam je tudi vsak dan postregla s kavico. Dobro jo je znala skuhati. V pogovoru mi je povedala, da se dobro počuti z nami, čeprav nas prej ni poznala in je bila prvič na takem taboru. Mi smo jo vzeli kar za »svojo« in bi želeli, da bi še kdaj šla z nami.

Štefka Schuller

VELIKE ČEŠNJE IN VELIKI LJUDJE

Letošnjih počitnic kar ne morem pozabiti. Udeležila sem se 9. doživljajskega tabora SSLS v Veržeju. Dotaknilo se me je veliko zgodb in dogodkov, poleg tega pa tudi čudovita narava. Na taboru sem bila prvič. Sprva sem bila polna dvomov. Mislila sem, da to pač ni zame, da se med toliko ljudmi že ne bomo razumeli, da mi bo dolgčas; a sem že prvi dan ugotovila, da je bil sleherni dvom odveč. Ljudje so se izkazali za sprejemljive, odprte; bolj kot sem pričakovala. Program aktivnosti je bil zelo dobro pripravljen. Ves čas se je nekaj dogajalo, vse je bilo tako prijetno in spontano.

Ko smo prispeli v Veržej, nas je pričakal prijazen upravnik in nam pomagal pri namestitvi v sobe. Osebe v kuhinji nam je vse dni pripravljalo okusne obroke, duhovnik pa si je vsako jutro vzela čas za nas, kar je mene že navsezgodaj napolnilo s pozitivno energijo. Ob

popoldnevih smo se klepetaje namakali v topli vodi, ob večerih pa smo si nahranili dušo ob dolgih sprehodih v vaškem drevoredu češenj, ki so bile debele kot marelice. Lizali smo tudi sladoled. V delavnicah in pogovorih v skupini sem pridobila veliko novih informacij in koristnih življenjskih spoznanj. Vesela sem, da sem se lahko vključila v pogovore in v družabne socialne igre. Družile so nas pesmi, navijanje ob igrah, kjer smo se nasmejali do solz.

Preveval me je občutek pripadnosti, poduhovljenosti in moči. Tu in tam sem dobila občutek, da me tiste dni preveč razvajajo. Za vse so poskrbeli drugi in vsem nam je bilo lepo. Čas je minil, kot bi trenil s trepalnicami. Že je bil tu zadnji dan, ko smo morali nazaj domov. V domačem okolju sem se ponovno znašla v ustaljenem ritmu, ampak ostal mi je lep spomin. Z veseljem bi se še vrnila v prelepi kraj, ki mu pravijo Veržej.